

Όχι αυθαίρετες τιμωρίες στο παιδί.

π. Συμεών Κραγιόπουλος (†).

Γονείς-παιδιά.

Δεν επιτρέπεται να τιμωρήσει κανείς το παιδί αυθαίρετα. Δεν επιτρέπεται να τιμωρήσει κανείς το παιδί, επειδή ο ίδιος θύμωσε. Δεν επιτρέπεται να τιμωρήσει κανείς το παιδί, επειδή χαλάει η δική του ησυχία με αυτό που κάνει το παιδί, επειδή κάτι κακό γίνεται σ' αυτόν, στον πατέρα, στη μητέρα, στον δάσκαλο, σε όποιον άλλο.

Η τιμωρία που θα επιβληθεί στο παιδί να είναι σαν μια φυσική συνέπεια αυτού που έχει κάνει, ενώ δεν έπρεπε να το κάνει. Είναι ανάγκη να ζήσει το παιδί αυτή την πραγματικότητα. Αλίμονο, αν το παιδί π.χ., αυθαδιάζει, και δεν συναντήσει τη φυσική αντίδραση από τον κηδεμόνα του και δεν δοκιμάσει αυτή την εμπειρία: «Έκανες αυτό; Σε περιμένει εκείνο». Το περιμένει δηλαδή ένας περιορισμός, μια στέρηση, ένα μάλωμα, ένας λόγος αυστηρός.

Το παιδί χρειάζεται από τα πρώτα του βήματα να αρχίσει να ζει αυτές τις εμπειρίες, ότι δηλαδή υπάρχει κάτι που δεν πρέπει να το κάνει, υπάρχει

κάτι που δεν πρέπει να το πει, υπάρχει κάτι που δεν πρέπει να το δει, και ότι, σε περίπτωση που θα ενεργήσει αντίθετα προς τους νόμους και τους κανόνες αυτούς, είναι υποχρεωμένο να υποστεί μια τιμωρία, με την έννοια που είπαμε.

Όταν ο γονέας έτσι αντιδρά σ' αυτό που λέει ή κάνει το παιδί του, τότε δεν τιμωρεί αυθαίρετα, δεν τιμωρεί, διότι έχει θυμώσει, και επίσης δεν τιμωρεί, διότι έτσι του έρχεται. Μάλιστα, να εφαρμόσετε αυτό που θα πούμε στη συνέχεια, και θα δείτε ότι και στον τιμωρούντα είναι πάρα πολύ ευεργετικό και καλό, και στο παιδί το οποίο τιμωρείται είναι πάρα πολύ καλό: να πάσχει κανείς την ώρα που τιμωρεί.

Να δείχνει δηλαδή ότι λυπάται, που βρίσκεται στην ανάγκη να στερήσει το γλυκό από το παιδί του ή έναν περίπατο, να μην του δώσει όλο το απόγευμα να φάει και να περιμένει να έλθει η ώρα του βραδινού φαγητού, για να του δώσει να φάει, όταν ένα μεσημέρι δεν θέλει το παιδί να φάει από ιδιοτροπία.

Να δείχνει η μητέρα ότι αυτό που κάνει δεν έχει την έννοια: «Θα σου δείξω εγώ», αλλά να είναι φανερό ότι λυπάται που το κάνει. «Λυπούμαι πάρα πολύ, παιδί μου, αλλά έτσι πρέπει να γίνει. Και πιστεύω ότι το καταλαβαίνεις κι εσύ. Αν δεν το καταλαβαίνεις σήμερα, θα το καταλάβεις αύριο. Δεν θα ήθελα ποτέ να κάνω αυτό που κάνω, αλλά δεν γίνεται διαφορετικά».

Δεν μπορούν λοιπόν οι γονείς να τιμωρούν αυθαίρετα τα παιδιά ή επειδή οι ίδιοι εξυπηρετούνται από αυτή την τιμωρία, διότι εξυπηρετείται ο θυμός τους, διότι ξεσπούν. Επίσης, πρέπει το παιδί την ώρα που τιμωρείται από τον γονέα, από τον δάσκαλο, να ξέρει γιατί τιμωρείται. Να ξέρει ότι τιμωρείται για κάτι συγκεκριμένο και να το καταλαβαίνει καλά. Να του δημιουργείται αυτή η εμπειρία, που είπαμε: να καταλαβαίνει καλά, να καταλαβαίνει κατά βάθος, ότι, όσο κι αν πονάει, όσο κι αν κλαίει, του χρειαζόταν αυτό.

Ένα παιδί, όταν το πάνε στον γιατρό να το εξετάσει ή στον οδοντίατρο για τα δόντια του ή όταν το πάνε στο χειρουργείο, για να γίνει κάποια επέμβαση, για να γίνει μια ραφή, επειδή έκοψε το δακτυλάκι του, ή για κάτι άλλο που έπαθε, φυσικό είναι να αντιδράσει με κλάματα, με φωνές, με τσιρίδες, και να πει: «Δεν με λυπάσαι, μαμά;»

Όμως, όσο κι αν αντιδράσει έτσι το παιδί, όταν συνέλθει, όταν περάσει αυτή η ώρα, όταν περάσει ο πόνος και θα έχει γιάνει η πληγή του, και θα επανέλθει στην πρώτη του ομαλή ζωή, είναι εντελώς αδύνατον, από ό,τι εγώ καταλαβαίνω, το παιδί αυτό, όσο μικρό κι αν είναι, όσο κι αν ακόμη λίγο κατάλαβαίνει, να κρατήσει κακία απέναντι του πατέρα του, απέναντι της μητέρας του, απέναντι αυτού που το πήγε εκεί, διότι έγινε αφορμή να κλάψει, να πονέσει.

Όσο λίγο μυαλουδάκι κι αν έχει, ξέρει ότι ναι μεν πόνεσε, έκλαψε και δεν θα ήθελε να το βασανίσουν, όμως τελικά αυτό έγινε για κάποιον σκοπό και ο σκοπός αυτός καλύπτει όλα τα άλλα. Έτσι, δεν μένει ίχνος κακίας στο παιδί, ίχνος εχθρότητας εναντίον του πατέρα και της μητέρας και ίχνος υποψίας ότι το υπέβαλαν σ' αυτά τα βασανιστήρια, διότι ξέσπασαν αυτοί, διότι θύμωσαν, διότι ενήργησαν αυθαίρετα, διότι..., διότι... Είναι εντελώς αδύνατο σε μια τέτοια περίπτωση να κρατήσει κακία.

Χρειάζεται λοιπόν η τιμωρία, αλλά να γίνεται χωρίς εχθρότητα, χωρίς θυμούς, να γίνεται όχι αυθαίρετα, αλλά για συγκεκριμένη παράβαση, για συγκεκριμένη κακή εκδήλωση του παιδιού, ώστε να μην αφήνει αυτά τα ίχνη.

**Από το βιβλίο: π. Συμεών Κραγιοπούλου, "Γονείς και παιδιά", τόμος Α',
Πανόραμα Θεσσαλονίκης, 2004, σελ. 164.**

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>